

TÁRSASÁGI HÍREK

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság vezetősége a nyár elején tartott ülésén megvizsgálta lapunk helyzetét, s kijelölt néhány feladatot, melyeknek megvalósítása múlhatatlanul szükséges folyóiratunk eszmei színvonalának emelése érdekében.

A Társaság folyóirata viszonylag nagy példányszámban jelenik meg, s buzgó olvasói, elsősorban a középiskolai tanár körében az utóbbi években kulturális életünk fontos tényezőjévé vált, a szónak nemcsak elméleti, hanem gyakorlati értelmében is. Ezt a tényt nehezen leplezhető örömmel szögezzük le, de érezzük egyszersmind a helyzetünkből eredő felelősséget. Lapunk célja, amint ezt a Társaság alapszabálya is tartalmazza, az irodalomtudomány művelése a marxista-leninista világnézet alapján. E követelmény határozott érvényesítése nem jelent szűkkeblűséget: minden valóban jelentős tudományos eredmény közzétételére szívesen vállalkozunk, amennyiben azok szelleme nem sérti lapunk legfőbb örökvését.

Az ellentorad lom után keletkezett eszmei zűrzavar nyomai lapunkban is megtalálhatók, s ez a körülmény azért is sajnálatos, mert értékes publikációk szomszédságában, vagy éppen nagyhatású, magas színvonalú tanulmányokban jelentkezett többfajta, lapunk szellemétől idegen törekvés. Elhatározott szándékunk, hogy az objektív körülményekkel magyarázható, de nem menthető terhes örökségtől megszabaduljunk. E törekvésünkben nagy segítséget jelent az elmékben megindult tisztulási folyamat, a szocialista eszmék újra erősödő vonzóereje.

Lapunk jellegét azonban nemcsak a történelem erői, hanem a szerkesztőbizottság is hivatott alakítani. Ezért a szerkesztés aktivitásának fokozása, s főleg munkájának alaposabbá tétele elsőrendű követelmény. Szükséges továbbá a szerző-gárda bővítése, frissítése, valamint az egyes számok kialakításában érvényesülő tervszerűség és szakmai ideológiai igényesség. A Társaság vezetőségi ülésén hozott határozatok valóra váltása azoknak az eszméknek jegyében történik, melyeknek szolgálatában lapunk közel egy évtizede munkálkodik.

Folyóiratunk problémái elválaszthatatlanok a magyar irodalomtörténetírás jelenlegi égető kérdéseitől. Ezeknek felmérése és tisztázása bonyolult tudományos feladat. Az *Irodalomtörténet* közeli szamaiban elemző tanulmányokkal igyekszik hozzájárulni e sürgető feladat sikeres megoldásához, azzal a meggyőződéssel, hogy tolcscatában, eszmeharcban a zavar, a homály, az ártó szándék csak vesztes maradhat.

1. A *Magyar Irodalomtörténeti Társaság* a „Győri Napok” alkalmából 1958. március 30-án Vándorgyűlést tartott Győrött. A délelőtti tárgysorozat a Győri Városi Tanács székházának dísztermében folyt le, amelynek során Bóka László egyetemi tanár, az Akadémia levelező tagja tartott bevezető előadást Kisfaludy Károlyról; Sőtér István egyetemi tanár, az Akadémia levelező tagja Szerb Antal munkásságát méltatta; Jenei Ferenc tudományos kutató a régi Győr irodalomtörténetéből olvasott fel.

A délutáni tárgysorozat keretében Tóth Dezső tudományos kutató, az irodalomtudományok kandidátusa vezetett ankétot a reformkori irodalomkutatás problémáiról,

majd ezt követően Szabolcsi Miklós az Irodalomtörténeti Intézet osztályvezetője beszélt a XX. századi irodalomtörténetírás néhány kérdéséről. A Vándorgyűlés a győri résztvevők nagy érdeklődése mellett zajlott le.

2. *Terveink.* 1958 őszétől kezdve újból rendszeresen meg kívánjuk tartani a Társaság hagyományos felolvasó-üléseit. A felolvasó-ületekre az anyagok összegyűjtése folyamatban van.

Elvi megállapodás történt a TIT Irodalmi szakosztályával irodalomtörténeti sorozatok megrendezéséről. A részletes tematika kidolgozása a későbbi időpontban fog megtörténni.

3. Emlékezések Arany Jánosra, 1957.

Társaságunk az *Élet és Irodalom* 1957. november 1-i számában felhívást tett közzé. Célunk az volt, hogy hírt kapjunk, s ennek alapján hírt adjunk a budapesti és vidéki jubiláris Arany-ünnepségekről. Mint ismeretes 1957-ben volt Arany János születésének 140. és halálának 75. évfordulója. E kettős évfordulót nagy költőnk iránti hűséggel és ragaszkodással, gazdag és értékes programmal ünnepelte meg országunk számos, az irodalmat szerető és pártoló szerve. Nem szólunk most az országos ünnepségekről, de szólunk a kisebb, a szélesebb tömegek előtt tartott megemlékezésekről, amelyek épp a magyar irodalom haladó hagyományainak ápolása és terjesztése miatt döntő jelentőségűek. A megyei és járási kultúrotthonok, TIT-szervezetek, iskolák és egyéb szervek ünnepségeiről.

Beszámolónk, természetesen csak a felhívásunkra beérkezett válaszokra épül. Jóval több lehet a megemlékezések száma, mint amennyiről mi hírt kaptunk, s így az általunk közlendők nem adnak teljes egészében számot az országban megtartott ünnepségekről, de ezek is híven mutatják, hogy Arany János tisztelik, szeretik, becsülik szerte hazánkban.

Budapest — A Budapesti Pedagógusok Központi Kultúrotthona október 25-én „Arany János Emlékest”-et rendezett, amelyen Benedek Marcell egyetemi tanár, az irodalomtudományok doktora tartott előadást. Az ezt követő műsorban felléptek Palotai Erzsébet előadóművész, Török Erzsébet Kossuth-díjas művész, Joó László, a Szegedi Nemzeti Színház tagja és Arató Pál. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola és a Színház és Filmművészeti Főiskola hallgatói közösen tartották október 20-án Arany-émlékünnepélyüket. Hegedűs Géza főiskolai tanár emlékbeszéde után a két főiskola hallgatói Arany János költeményeiből és megzenésített verseiből adtak elő.

A budapesti iskolák közül hírt kaptunk az Állami I. István Gimnázium önképzőköré által október 24-én tartott emlékünnepélyről, amelyen Képes Géza, az Irodalomtörténeti Intézet osztályvezetője tartott előadást. A XI. kerületi Állami Kaffka Margit leánygimnázium tanulói október 21-én a magyar munkaközösség irányításával tartották meg ünnepségüket. A budapesti Élelmiszeripari Technikum tanulói október 21-én tartották Arany-ünnepélyt az iskola irodalmi szakkörének rendezésében.

Baranya megye — A Pécs-Gyárvárosi általános fiú- és leányiskola nevelői, tanulói

és szülői munkaközössége november 10-én tartotta emlékestjét Arany János emlékezetére.

Békés megye — Október 24-én kezdődtek meg a Békés megyei Arany-émlékünnepségek. A Békéscsabai Megyei Könyvtár emlékkiállítás rendezett, amelyen ismertette a nagy költő életútját és műveit. Ezt követően a Békés megyei Jókai Színházban rendeztek műsoros emlékestet a színház művészei és a békéscsabai Liszt Ferenc kamarakórus közreműködésével.

Az emlékvé alkalmából a megye számos városa és községe művelődési otthonában tartottak előadásokat, így Békésen, Gyulán, Gyomán, Orosházán, Szarvason, Sarkadon, Battonyán, Szeghalmon és Eleken. Az említett helyeken az előadásokat Elek László tanulmányi felügyelő, Fodor József tanítóképzői igazgató, Bereczki Elemér gimnáziumi igazgató és Sándor Jenő tartotta.

A Békés megyei általános iskolák közül hírt kaptunk a kötegyáni, a mezőkovácsházai, a sarkadkeresztúri és a zsadányi iskola ünnepségéről.

A TIT Békés megyei szervezete a Társulat békéscsabai klubjában, az Építők kultúrotthonában és Dévaványán rendezett Arany-émlékünnepséget.

Borsod megye — Monokon — Kossuth Lajos szülőfalujában — a Hazafias Népfront helyi bizottsága, az általános iskolával karöltve október 17-én emlékezett Arany Jánosra, mintegy 400 főnyi hallgatóság előtt. Az előadást Zsuffa Tibor általános iskolai nevelő tartotta.

Csongrád megye — A TIT Csongrád megyei szervezete műsorral egybekötött emlékesteket rendezett Hódmezővásárhelyen, Csongrádon, Szentesen és Makón. Az előadásokat Döme Mihály, Fehér Ede, Nagyajtóssy István és Sipka Sándor tartotta. A műsorok keretében fellépett Gobbi Hilda Kossuth-díjas művész, a Nemzeti Színház tagja, valamint Lászlóffy Katalin, Farkas László, Joó László és Kovács János.

A TIT Csongrád megyei szervezete Arany-előadásokat tartott továbbá a következő falvakban: Balástya, Bokros, Csanádpalota, Derekegyháza, Kiskundorozsma, Kistelek, Pusztamérges, Öttömös és Szőreg.

Győr megye — A csornai Hunyadi János Gimnázium, a járási Tanács Népművelési Osztálya és a Hazafias Népfront közreműködésével november 2-án tartotta Arany-émlékünnepélyét, amelyen a község lakossága is nagy számban részt vett.

Hajdú megye — A berettyóújfalusi Arany János Gimnázium május 25-én tartotta megemlékezését névadója tiszteletére. Az ünnepségen Kállai Gyula államminiszter is jelen volt. Arany Jánosról Bakatsi Pál gimnáziumi tanár tartott előadást.

A Hajdú megyei Arany-émlékünnepséget november 22-én, Nyíregyházán rendezték meg. Ünnepi beszédet mondott Barta János egyetemi tanár, az irodalomtudományok doktora. A műsor keretében fellépett Palotay Erzsi előadóművész is. A zeneiskola tanárai Arany János megzenésített költeményeiből adtak elő.

Nyíregyházán a Pedagógus Szakszervezet, a Megyei Könyvtárral karöltve Arany-émlékkiállítást rendezett, amelyen megnyitót mondott Kóka Ferenc, a Hazafias Népront megyei titkára.

A nyíregyházai Kossuth és Zrínyi Gimnázium, valamint a vásárosnaményi Általános Gimnázium sikeres emlékünnepsége emelhető ki a megye többi iskolai ünnepsége közül.

Komárom megye — Dorogon, a József Attila művelődési ház és a TIT helyi szervezete rendezésében szeptember 21-én tartott Arany-émlékestet.

Pest megye — A nagykőrösi Arany-napok szeptember 15—22. közötti ünnepségeinek eseményeiről a sajtó annak idején részletesen beszámolt. Mi, most az ennek bevezetőjeként megtartott Arany-émlékestet említjük meg, amelyet a 400 éves Arany János Gimnázium önképzőköre rendezett május 18-án. A műsor keretében a gimnázium tanulói ismertették Arany nagykőrösi éveinek első és második szakaszát, valamint előadták ezen időszakra eső legjellegzetesebb költeményeit, továbbá tárgyalták Arany és Nagykőrös viszonyát. A gimnázium kis-énekegyüttese Arany-dalokat adott elő. Az emlékest befejezéséül a búcsúzó negyedik osztályos diákok tiszteletére ballagó bált rendeztek.

A váci Sztáron Sándor Általános Gimnázium a Járasi Könyvtár olvasótermében szeptember 18-án tartotta Arany Jánosról emlékünnepségét.

A veresegyházai általános iskola kétnapos emlékünnepélyt rendezett november 16-án és 17-én. A keretes előadást összeállította és vezette Timár Gergely tanár. A műsorban többek között előadták a Toldi XII. énekének dramatizált változatát, melyet Bodrogi Katalin tanár írt színré.

Tolna megye — A bogyszlói általános iskola november 24-én rendezett Arany-ünnepségén Kovács Győzős Gábor tanár tartott előadást.

Vas megye — A szombathelyi Megyei Könyvtár és a leánygimnázium október 26-án a Sabaria Múzeum nagytermében rendezte meg Arany-émlékünnepélyét. Palkó István, a leánygimnázium igazgatója tartott előadást. Ezt követően Nagy István mesemondó, a népművészet mestere mondott részleteket a Toldiból.

A szombathelyi Megyei Könyvtár olvasótermében október 27-én gyermekhallgatóknak mesélt Toldi-részleteket Nagy István mesemondó.

A kőszegi Állami Tanítóképző tanuló november 17-én Kőszegen, 19-én Csepregen és 24-én Gencsapátiban rendeztek emlék-ünnepséget Arany János tiszteletére. Az előadásokat Hegedűs András igazgató tartotta. A gazdag és változatos műsort a Tanítóképző tanulói szolgáltatták.

Veszprém megye — A zirci Járasi Kultúr-otthon október 22-én rendezett Arany-émlékestet. Az ünnepi megemlékezést Papp Sándor tanár tartotta. A műsorban fellépett Kun Vilmos, a győri Kisfaludy Színház művésze.

A révfülöpi körzeti központi iskola szakszervezeti bizottsága október 26-án Arany János irodalmi estet rendezett. Az ünnepi előadást Benke László igazgató tartotta.

A bakonyszentkirályi általános iskola október 20-án rendezett Arany-émlékestet, amelyen Tamás Jenő tanár ismertette a költő munkásságát. Ezután az iskola nevelői és tanulói közös műsort adtak.

Zala megye — A nagykanizsai Járasi Könyvtár és a TIT helyi szervezete október 25-én, a nagykanizsai Közgazdasági Technikum október 28-án rendezte meg Arany-émlékünnepélyét. A megemlékezést mindkét helyen Pillér Jenő, a Közgazdasági Technikum tanára tartotta.

A pusztaszentlászlói általános iskola október 20-án tartotta Arany-émlékünnepségét, a község lakosságának nagy érdeklődése mellett.

4. A Nyíregyházai középiskolai tanárok továbbképzési tanfolyamának keretében Barta János egyetemi tanár, az irodalomtudomány doktora tartott előadást a realizmusvita mai állásáról 1958. április 25-én.